

האשה פרק שמיני פסחים

פ.ח.

עין משפט גור מצוה

ה א מיי פ"ג מכלות
ק"פ הלכה ט:
ב ו שם הלכה ט:
ג ד שם הלכה ט:
ד ה שם הלכה י:
ה ז שם הלכה יב:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה לשא וכו'
ועוד אור"ח דל"ן זו
תקנה: (ב) בא"ד מנגלל
ליה לישראל לפי שטוב:

מוסף תוספות

א. בעל הבית זה שוטה
היא שיהא סבור... ק'
הנוסח נמוס' שאקן.
ב. שהוא רוצה לעשות
מצוה. שס. ג. אמאי
כופין. מוס' כ"ג יג. ד"ה
סופין. ד. מוס' גיטין מה.
ד"ה לשא מוסף. ואפי'
מיפקדא אפי' לה
כבויצא בה. ועי' מהכ"ס.
ה. דבעידנא דמיעיק לאו
לא מקיים עשה. מוס' כ"ג
סס. ו. והוא להתעבר.
מוס' גיטין שס. ז. דאפי'
בומן שהיובל נהוג אין זו
תקנה. מוס' שאקן. ח. והוא
דאסור נתין בשפחה טפי
מממור אפי' דשניהם
פסולי קהל וכו' משום.
מוס' גיטין שס. ט. [נבל]
נתינה אסור בצד עבדות
דלאו קדש ועומד הוא
אפי' דמותר בממורת
משום דלא מקרי קהל
מוהר בלא דלא יהיה
קדש. מוס' מגינה כ: ד"ה
לשא.

רבינו חננאל

אמר ר' אלעזר מאי דמבי
והלכו עמיים רבים ואמרו
לכו ונעלה אל ה' והוא
בית אלהי יעקב וירוננו
מדרכיו ותלכה באורחותיו
כי מציון תצא תורה וגו'.
בבבוצא בה. ועי' מהכ"ס.
אפוטרופין יאכל ממקום
שירצה, ש"מ יש ברירה.
אמר ר' זירא שה לבית מכל
מקום. בין מדרתו בין בעל
כרחו. נתיא נמי הכי שה
לבית. מלמד שאדם שוחט
על ידי בני ובתו הקטנים
הכנענים בין מדרתן בין
ושחט רבן עליהן ויצאין
בשל רבן חוץ מן האשה.
ואוקומנה חוץ מן האשה
וכל (רבוחה) [דכוותה]
שיכולין למחות. והאשה
כיון ששחטה לעצמה,
אפי' שלא מיתה בפרוש,
שיחטה לעצמה אין לך
מיחוי גדול מזה. עבר של
שני שותפין, אם אלו
שלא ישימש לזה יותר מה.
וכן במזונות קפדי שלא
יאכלנו אלא כדי חלקן
בלבד לא יאכל משל
שניהם. ומתנא דקפדי
אהרדי. בריתא דקתני
יאכל ממי שהוא רוצה,
בשותפין דלא קפדי
אהרדי. מי שחציו עבד
וחציו בן חורין, במשנה
ראשונה דתני עובד את רבו
יום אחד ואת עצמו יום
ואחד, לא יאכל לא משלו
ולא משל רבו. אבל
במשנה אחרונה דקתני

תמרים. יש צנבל הרצה: **עירינא.** כל: **כמה** כי הני **בוזא.**
כמה מאלו בוזא אחד: הר המוריה ושדה ליחמק וצית אל דיעקב
כולס צהר הצית התפללו: **שקראו** צים. מקום מיושב: **יוס**
יועאל. יוס כנישהו מתרגמינן וקרי ליה יוס כנישת צראשית:

יש צנירה. שהוצר שצוה נתלכה
בשעת שחיטה אלו הודיעוהו: **שה**
לצית. איש בעל הצית יקחנו לכל בני
ציתו ואין לרין דעתן: **על ידי.** בשביל.
שבנו וצתו הקטנים עליו למכור הלכך
צין מדעתן דהיינו בסתמא כדמוקי
לקמן צין שלא מדעתן דאמרי לא
אין יכולין למחות וכן עמדו ושפתחו
הכנענים על כרחם ימשכו אחרי
דסמוכין עליו אבל שפתחו העברית
אף על גב דלא משכחת לה אלא
בצטנה דהא יולאה צסימינן כיון דאין
עליו לחוכה יכולה למחות: ה"ג
סניא אידך לא ישחוט אדם לא על
עבד **צנו** וצתו הגדולים **ולא על ידי**
עבדו ושפתחו העברים **ולא על ידי**
אשטו אלא **מדעתן** אבל שוחט הוא
כו' חוץ מן האשה. שיואלת בשל עזמה
מפני שמחאתה מחאה דקיי"ל (ה) גיטין
דף עו: **יכולה** אשה שמתמר לבעלה
איני מונית משלך ואיני עושה לנרתיך:
ה"ג **מאי שנא אשה.** כלומר מאי
זכר איהי מעבדו ושפתחו העברים
ובנו וצתו הגדולים: ומשני **אמר**
רבא אשה וכל דדמי לה. דהיינו כל
הני שיכולים למחות משמע
שמחאה שלהם מחאה אלמא טעמא
דמחאי הא סתמא יולאה בשל בעלה:
ה"ג **לאפוקי היכא דאמור** לא.
אין אנו רוצין דהיינו מחאה:
דקפדי אהרדי. שני הצעלים ואין
רוצין ליהנות זה מזה הלכך אפילו
נתלכה האחד שיאכל העבד משלו
אין חצירו רוצה שיהנה חלקו משל
חצירו: **כמשנה ראשונה.** קודם שחזרו
צ"ה לא יאכל משל עצמו מפני שאין
חלק עבדו נמשך אחר דעתו: **כמשנה**
אחרונה. הואיל וצדינו לשחרכו הרי
הוא כצן חורין ואוכל משל עצמו:
תקנתא

(א) טעמא ט: ט: (ב) עי'
מוספת כתיב ל: ד"ה
תוף וכו' (ג) א' [לעיל פ].
לקמן פ"ג. (ד) [מוספתא
פ"ג ה"ד]. (ה) [מגינה
ד"ג]. (ו) [נס: ע"ז טו:
ע"ש פרש"י ברט"ו כ
ע"ש פרש"י. (ז) מגינה
ג. גיטין מה. כ"ג יג.
ערין כ: עינים פ"א
מ"ג. (ח) [נמוסות מת.].
(ט) ש"ן לע"ב. (י) [בדליתא
קדושין פ"ט].

תורה אור השלם

1. ויקחו עמיים רבים
ואמרו לכו ונעלה אל
ה' אל בית אלהי
יעקב וירננו מדרכיו
ונלכיה באורחותיו כי
מציון תצא תורה ודבר
ה' מירושלם:
ישעיהו ב ג
2. ויקרא אברהם שם
המקום והוא י' יראה
אשר אמר היום ברך ה'
יראה: בראשית כב יד
3. ויצא יצחק לשהח
בשדה לפנות ערב וישא
עיניו וירא והנה מגלים
באיים: בראשית כב טג
4. ויקרא את שם המקום
הוא בית אל ויאמר לו
שם היום יראשנה:
בראשית כח יט
5. ונקבצו בני יהודה
ובני ישראל וידו וימנו
לקח ראש אהרן ועלו מן
הארץ בני גדול יום
ויקרא: השבע ב
6. ויקרא אלהים לאור
יום ויהי קרא ילקה
וידי ערב ויהי בקר יום
אחד: בראשית א ה
7. דברו אל כל עדת
ישראל לאמר אפילו
לדוד שהן ויקחו להם
איש שה לבית אבתו שה
לפיה: שמות יב ג

מוסף רש"י

דמרי. דגש עשין מן
(תנתינ ט). ובבלאי לא
עסקי באורייתא. כלומר
יעליו הן לעסקו ממד שיש
לכן מוונות בול ובלא טורח
(שס). צעירוהו בשלם,
דלמנו (גיטין ע). ממני
שפתן ומשלתן (תנתינ
שס). מלא צנא סמא
דמותרא בורא. שמתוך
שלקמין אמו בול אולכין
מן הכנסה ומעמידי אופן
(שס). פתאי. כלי חרס
(ברכות ג). פתאי אולכין,
כלי שחור, כמו (ע"ז ל:)
הוי פתואה דני מיכסי
אולכין, שנתמחר ע"י
מלאכה, כלומר גס אשה
רגיל ומדי תבורה כמו
(ברכות כה). מוסלית צימן
ניכר שפתמי אמה, חכמה
מפוארה כלי מוסטר
(עי' תנתינ ד). דקן של
תלמידי חכמים שמתעבדין
על למוד מורה ואינם
מכנסים צדיהם (עי' פ"ט).
מיני וימני **הסתחים**
שמענתא. כלומר על ידי
ועל דך התפרס אמתו
של דבר (מגילה יד). מי
שחציו עבד וחציו בן
חורין. כגון שחי צ' חזק
או צ' שותפין ושחרר אחד
חל חלקו (גיטין פ"ט).

שמעת מינה יש ברירה. הכא לא שייך מאי רוצה בשעת שחיטה
דבשלמא לעיל אשמעינן דאי לא ציררה בשעת שחיטה
אינה אוכלת כלל אפי' דק"ד דצתו בעלה גרירא טפי אכל הכא אם
רוצה בשעת שחיטה מאי קמ"ל: **לשא** לבית מ"מ. פ"י משום דשה
לצית לאו דאורייתא והכי אית ליה

לר"י גופיה צפרק אין צין המודר
(מדריס דף לו). ואם תאמר והיאך
מאכל פסח שלא למנויו נהי דקטן
אוכל נצילות אין צ"ד מנויו להפרישו
לספות לו צדיס אסור כדאמר צפ'
חש (ביבמות דף קד). ואור"י דהתם
ילפינן מלא תאכלוס ולא אסור אלא
דומיא דשריטס וניילות אצל כה"ג
דאיכא חנוך מזה שרי:

על ידי בנו ובתו הקטנים.

צפ"ק דצ"מ (דף ע:). גבי
מניאם איכא למאן דאמר דלא קטן
קטן ממש אלא גדול וסמוך על שלחן
אצו זהו קטן הכא ע"כ קטן ממש
מדאמרי צין מדעתו צין שלא מדעתו
ושלא מדעתו אמינן צסמוך היינו
דאמרי לא וגדולים פשיטא דיש
צידס למחות אפי' סמוכין על שלחן
אזינן: **ובבוצא** ששחטו כו'. קמ"ל
אפי' סתמא כיון דשחטו אין לך
מיחוי גדול מזה כדאמרינן צסמוך:
מתניתין בדקפדי אהרדי. אין
לפ' דקפדי שאין כל

אחד רוצה לההנות את חצירו ולכך
אפילו חלקו לא יאכל דאי אפשר שלא
יהנה גם חלק חצירו אי"כ כל אחד
ששוחט עליו וכי השוחט הוא סבור
שינה חלקו משלו ולא יהנה חלק
חצירו דמסתמא מיירי כששחט עליו
רצו דומיא דרישא יתום ששחטו עליו
כו' ועוד דמי שחציו עבד אמאי לא
יאכל משל עצמו אף למשנה ראשונה
דדעתו ודאי לההנות אף חלק רבו
כדי ללאת ידי חובה לכך נראה כפי'
הקונטרס דקפדי שכל אחד אינו רוצה
שינה חלקו משל חצירו ושוחט אף
על חלק חצירו וסבור שחצירו אינו
מקפיד אם יאכל חלקו משלו ולכך
חציו עבד לא יאכל למשנה ראשונה אף
משל עצמו: (ש"ס) **לשא** שפחה אינו
יבוצ'. ואם תאמר ג' ולימי עשה דפרו
ורצו (בראשית ט) וידחה לאו דלא
יהיה קדש (דברים כג) וי"ל משום לדיה
דליכא עשה ד' דלפטר לה צעבד ועוד ה'
דמתלת ציאה מיעקר לאו ולא
מיקיים עשה אלא בהולאת זרע' ואי"ת
וימכור עצמו צעבד עברי ויהיה
מותר בשפחה וי"ל בזמן שאין היוכל
נוהג דלא נמי אינו נוהג עבד עברי'
ועוד אומר ר"י ד' דלסור למכור עצמו
צעבד עברי כדאמרי צפ"ק דקדושין
(דף כג): ואי"ת ישא חליה שפחה וחליה
צת חורין וי"ל דחתי אז עבדות
ומשמש צלד חירות ואם תאמר ישא
ממורת דממור מותר בשפחה דצפרק
האומר (שס דף סט). אמר רבי טרפון
יכולים ממזרים ליטור כילד ממזר

נושא שפחה ומותר נמי צלד חירות דחרורי וממזרי מותרים ללא זה וזה וי"ל אי חליו עבד קדושין תופסין חתי אז עבדות ומשמש צלד חש
איש ואי לא תפסי אס כן בעילתו בעילת זנות וצוהשולח (גיטין מג). מספקא ליה אי תפסי אי לא ועוד אור"ח דאין (ה) תקנה להרצות ממזרין
ואם תאמר ישא מנינה דחרורי ומניני מותרים ללא זה וזה וי"ל דאף על גב דממזר מותר בשפחה נתין אפשר דלסור כו' דקדש ועומד הוא
הממזר שנוצר מאיסור דלא תפסי קדושין ולכן מותר בלאו דלא יהיה קדש ו' והא דאמרינן ציש מותרות (ביבמות דף פה): דממזרת ומנינה מרגלל
ליה (ב) לפי שיכול להכשיר זרעו וישא צנו שפחה ואף על גב דנתין אסור בשפחה האי גבול לא אכפת ליה צאיסור דהא קא נסיב מנינה:
כופין את רבו ועושין אותו כבן חורין הוא.